

Titulació	Tipus	Curs
Sociologia	OB	3

Professor/a de contacte

Nom : Avi Astor

Correu electrònic : avi.astor@uab.cat

Equip docent

Marta Simo Sanchez

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

No hi ha cap prerequisit previ per cursar aquesta assignatura.

Objectius

L'objectiu d'aquest curs és familiaritzar les estudiants amb els debats sociològics principals al voltant de la religió i proporcionar-los una base metodològica qualitativa per estudiar empíricament els fenòmens religiosos. El curs repassa les teories sociològiques clàssiques sobre la religió, analitza críticament les teories de la secularització i explora una varietat de subtemes actuals com són la diversitat religiosa, la religió i el nacionalisme, la globalització i el fonamentalisme religiós, la conversió i les noves espiritualitats. També hi ha seminaris dedicats a mètodes etnogràfics i investigació qualitativa.

El curs es divideix en tres blocs principals:

1. "PERSPECTIVES SOCIOLÒGIQUES SOBRE LA RELIGIÓ: UNA INTRODUCCIÓ CONCEPTUAL I METODOLÒGICA". Aquest bloc presenta la perspectiva sociològica sobre la religió i clarifica les diferències entre sociologia i teologia. Concentrem principalment en els clàssics (per exemple, Marx, Weber i Durkheim) i la rellevància de les seves idees per entendre les dinàmiques religioses contemporànies.
2. "LA MODERNITZACIÓ I LA SECULARITZACIÓ: UNA ANÀLISI CRÍTICA". En aquest bloc, estudiem les teories de la modernització i la secularització, així com diverses extensions i crítiques d'elles.
3. "GLOBALITZACIÓ, PLURALISME I TRANSFORMACIÓ RELIGIOSA". Aquest bloc aborda diversos temes relacionats amb la globalització, el pluralisme i la transformació religiosa com són la conversió, el fonamentalisme religiós, la governança de la diversitat religiosa, 'la religió viscuda' i les noves espiritualitats.

Resultats d'aprenentatge

1. Gestionar el propi temps: planificar l'estudi propi, gestionar la relació amb un tutor o tutora o un assessor o assessora, i establir i complir els terminis adequats per a un projecte de treball.
2. Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
3. Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
4. Definir els conceptes sociològics que interpreten els fenòmens culturals.
5. Comparar els diferents enfocaments teòrics sobre la cultura.
6. Relacionar els enfocaments teòrics amb els debats sobre l'ordre social i l'acció.
7. Explicar les interpretacions socials de la cultura d'acord amb aquests enfocaments.
8. Expressar els debats al voltant d'aquests enfocaments, pel que fa a la cultura.
9. Relacionar els debats entorn d'aquests enfocaments, referits a la cultura, amb el context històric en el qual han sorgit.
10. Definir els fenòmens socials subjacents a les polítiques i els conflictes culturals.
11. Comparar la lectura dels fenòmens culturals des de diferents ideologies presents en la realitat social d'Espanya i de Catalunya.
12. Distingir els fenòmens culturals subjacents a unes polítiques o a uns conflictes determinats.
13. Relacionar els conceptes, els mètodes i les tècniques utilitzats per analitzar la cultura amb els debats teòrics i metodològics generals.
14. Distingir els conceptes sociològics, així com els mètodes i les tècniques de recerca social comunament utilitzats per analitzar la cultura.
15. Distingir els conceptes sociològics sobre la cultura que adopten els actors implicats en aquestes polítiques i conflictes.
16. Discriminar les explicacions de les desigualtats culturals entre classes, entre gèneres i entre grups ètnics que aquests actors donen per descomptades.
17. Relacionar les explicacions de les desigualtats culturals amb els debats teòrics i metodològics generals.

Continguts

BLOC A: PERSPECTIVES SOCIOLÒGIQUES SOBRE LA RELIGIÓ: UNA INTRODUCCIÓ CONCEPTUAL I METODOLÒGICA

A.1. Presentació del curs: Com s'estudia la religió des d'una mirada sociològica?

A.2. Perspectives clàssiques sobre la religió: Marx

A.3. Perspectives clàssiques sobre la religió: Weber

A.4. Perspectives clàssiques sobre la religió: Durkheim

BLOC B: LA MODERNITZACIÓ I LA SECULARITZACIÓ: UNA ANÀLISI CRÍTICA

B.1. Les teories de la secularització

B.2. Secularitats múltiples

B.3. La secularització a Espanya i a Catalunya

BLOC C: GLOBALITZACIÓ, PLURALISME I TRANSFORMACIÓ RELIGIOSA

C.1. Religió viscuda

C.2. Globalització i fonamentalisme religiós

C.3. Pluralisme religiós

C.4. Religió i l'extrema dreta

C.5. Religió cultural

C.6. Sectes religioses

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Activitats	10	0,4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17
Classes teòriques	35	1,4	1, 2, 6, 13, 14, 15, 16, 17
Tasques	55	2,2	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17

L'assignatura s'organitza al voltant de tres activitats:

- a) Les classes magistrals que dibuixen l'aproximació principal al tema
- b) Les classes pràctiques on es discuteixen lectures i/o es treballa en torn qüestions concretes
- c) Simultàniament, l'alumnat duu a terme tasques a casa i en espais específics designats a classe

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè l'alumnat completi les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge

Examen parcial	37,5%	15	0,6	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17
Examen final	37,5%	15	0,6	1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17
Tasques, activitats i participació	25%	20	0,8	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17

L'assignatura s'avaluarà a partir del següent:

1) Tasques, activitats i participació (25%): Es realitzaran diverses tasques i activitats al llarg del curs.

L'assistència i participació també son avaluades.

2) Examen parcial (37,5%): l'examen consistirà en diversos assajos curts sobre temes que s'especificaran durant el curs. L'alumnat haurà de demostrar que ha entès i assimilat correctament els principals continguts de la primera meitat del curs, i que és capaç d'argumentar posicions teòriques de forma rigorosa.

3) Examen final (37,5%): l'examen consistirà en diversos assajos curts sobre temes que s'especificaran durant el curs. L'alumnat haurà de demostrar que ha entès i assimilat correctament els principals continguts del curs sencer, i que és capaç d'analitzar les lectures d'una manera crítica i creativa.

Així mateix, l'alumnat haurà de tenir en consideració les següents qüestions:

- Es considerarà que la persona té un "no avaluable" si no ha lliurat ni les tasques ni ha fet els exàmens.
- En el cas de no aprovar, hi ha la possibilitat de fer un examen de recuperació. Per participar a la recuperació, l'alumnat ha d'haver estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de dues terceres parts de la qualificació total de l'assignatura o mòdul. També ha d'haver obtingut una qualificació mínima de 3,5 com a mitjà per al conjunt d'activitats avaluades de l'assignatura per poder fer l'examen de recuperació.

Si es fa la recuperació, la nota màxima de la assignatura que es pot aconseguir és un 5,0.

Avaluació única

Per a les que opten per fer una avaluació única, consistirà en un sol examen global amb una extensió més llarg i que consta d'assajos sobre matèria de tota l'assignatura. La revisió de la qualificació final segueix el mateix procediment que per a l'avaluació continuada, i l'examen de recuperació serà el mateix (una mínima de 3,5 és necessària per poder realitzar l'examen de recuperació).

Política d'Intel·ligència Artificial

Per a aquesta assignatura, es permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) exclusivament en tasques de suport, com la cerca bibliogràfica o d'informació, la correcció de textos o les traduccions. L'estudiant haurà d'identificar clarament quines parts han estat generades amb aquesta tecnologia, especificar les eines emprades i incloure una reflexió crítica sobre com aquestes han influït en el procés i el resultat final de l'activitat. La no transparència de l'ús de la IA en aquesta activitat avaluable es considerarà falta d'honestat acadèmica i pot comportar una penalització parcial o total en la nota de l'activitat, o sancions majors en casos de gravetat.

Plagis i altres irregularitats

El plagi consisteix a utilitzar el treball d'altres com si fos propi. Quan s'utilitzin llibres, articles, pàgines d'internet o qualsevol altre material, és obligatori especificar mitjançant l'ús de referències, indicant clarament dins el text quina referència correspon a quina frase. En el cas de citar un fragment paraula per paraula, és imprescindible posar el fragment entre cometes. El plagi és una infracció greu, equivalent a copiar en un examen. D'acord amb la normativa acadèmica, qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, s'ha de qualificar amb 0 aquest acte d'avaluació. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura és 0.

Per a més informació sobre el plagi, es pot mirar la guia sobre "Com s'ha de citar i com evitar el plagi":

<https://www.uab.cat/doc/GuiaCitesiPlagiEstudiants>. També es pot mirar:
<<https://www.uab.cat/web/estudia-i-investiga/com-citar-i-elaborar-la-bibliografia-1345708785665.html>>.

Bibliografia

Bibliografia general

Ammerman, Nancy T. 2016. "Lived Religion as an Emerging Field: An Assessment of Its Contours and Frontiers." *Nordic Journal of Religion and Society* 29(2):83-99.

Asad, Talal. 2003. *Formations of the Secular: Christianity, Islam, Modernity*. Stanford, CA: Stanford University Press.

Astor, Avi. 2020. "Religion and Counter-State Nationalism in Catalonia." *Social Compass*, 67(2):159-176.
<https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/0037768619898651>.

Beaman, Lori G. 2003. "The Myth of Pluralism, Diversity, and Vigor: The Constitutional Privilege of Protestantism in the United States and Canada." *Journal for the Scientific Study of Religion* 42(3):311-25.

Beaman, Lori G. 2013. "Battles over Symbols: The 'Religion' of the Minority versus the 'Culture' of the Majority." *Journal of Law and Religion* 28(1):67-104.
<https://www.cambridge.org/core/journals/journal-of-law-and-religion/article/abs/battles-over-symbols-the-religion->

Beckford, James A. 2003. *Social Theory and Religion*. Cambridge: Cambridge University Press.

Bellah, Robert N. 1967. "Civil Religion in America." *Daedalus* 96(1):1-21.

Berger, Peter L. 1999. *El dosel sagrado: para una teoría sociológica de la religión*. Barcelona: Editorial Kairós.

Borkatky-Varma, Sravana and Sarabindh Levy-Brightman. 2025. *Embodied Pedagogies in the Study of Religion*. Routledge.

Bowen, John R. 2007. "A View from France on the Internal Complexity of National Models." *Journal of Ethnic and Migration Studies* 33(6):1003-16.

Braunstein, Ruth. 2017. "Muslims as Outsiders, Enemies, and Others: The 2016 Presidential Election and the Politics of Religious Exclusion." *American Journal of Cultural Sociology* 5(3):355-72.

Brubaker, Rogers. 2012. "Religion and Nationalism: Four Approaches." *Nations and Nationalism* 18(1):2-20.

Brubaker, Rogers. 2017. "Between Nationalism and Civilizationism: The European Populist Moment in Comparative Perspective." *Ethnic and Racial Studies* 40(8):1191-1226.

Bruce, Steve. 2011. *Secularization: In Defence of an Unfashionable Theory*. Oxford: Oxford University Press.

Campbell, Heidi A. and Wendi Bellar. 2023. *Digital Religion: The Basics*. Routledge.

Casanova, José. 1994. *Public Religions in the Modern World*. Chicago: University of Chicago Press.

Durkheim, Emile. 1968 [1912]. *Las formas elementales de la vida religiosa*. Buenos Aires: Schapire.

Eisenstadt, Shmuel Noah. 2000. "Multiple Modernities." *Daedalus* 129(1):1-29.

Estruch, Joan, *L'Opus Dei i Les Seves Paradoxes*. (Barcelona: Edicions 62, 1993)

Estruch, Joan, Joan Gomez, Maria del Mar Grieria, i Agustí. *Iglesias, Les Altres Religions. Minories Religioses a Catalunya*. (Barcelona: Mediterrània, 2004)

- Estruch, Joan. *Entendre les religions. Una perspectiva sociològica*. Barcelona: Mediterrània, 2015.
- Geertz, Clifford. *La interpretación de las culturas*. Barcelona: Gedisa, 1988.
- Griera, Mar i Urgell, F. *Consumiendo Religión*. Barcelona: La Caixa, 2003.
- Hanegraaff, Wouter J. 1999. "New Age Spiritualities as Secular Religion: A Historian's Perspective." *Social Compass* 46(2):145-60.
- Kuru, Ahmet T. 2007. "Passive and Assertive Secularism: Historical Conditions, Ideological Struggles, and State Policies toward Religion." *World Politics* 59(4):568-94.
- Kuru, Ahmet T. 2009. *Secularism and State Policies toward Religion: The United States, France, and Turkey*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Mahmood, Saba. 2018. *Religious Difference in a Secular Age: A Minority Report*. Princeton, NJ: Princeton University Press.
- Marx, Karl and Friedrich Engels. 1888. "Tesis sobre Feuerbach." Retrieved (<https://www.marxists.org/espanol/m-e/1840s/45-feuer.htm>).
- McGuire, Meredith B. 2008. *Lived Religion: Faith and Practice in Everyday Life*. Oxford: Oxford University Press.
- Mellor, Philip A. and Chris Shilling. 2010. "Body Pedagogics and the Religious Habitus: A New Direction for the Sociological Study of Religion." *Religion* 40(1):27-38.
- Mijares Molina, Laura and Ángeles Ramírez. 2008. "Mujeres, Pañuelo e Islamofobia En España: Un Estado de La Cuestión." *Anales de Historia Contemporánea* 24:121-35.
- Oshotse, Abraham, Yael Berda, and Amir Goldberg. 2024. "Cultural Tariffing: Appropriation and the Right to Cross Cultural Boundaries." *American Sociological Review* 89(2):346-90.
- Rogozen-Soltar, Mikaela. 2019. "Murabitun Religious Conversion: Time, Depth, and Scale among Spain's New Muslims." *Anthropological Quarterly* 92(2):509-39.
- Roy, Olivier. 2010. *La santa ignorancia*. Barcelona: Península.
- Scott, Joan W. 2005. "Symptomatic Politics: The Banning of Islamic Head Scarves in French Public Schools." *French Politics, Culture & Society* 23(3):106-27.
- Soper, J. Christopher and Joel S. Fetzer. 2007. "Religious Institutions, Church-State History and Muslim Mobilisation in Britain, France and Germany." *Journal of Ethnic and Migration Studies* 33(6):933-44.
- Stepan, Alfred C. 2000. "Religion, Democracy, and the 'Twin Tolerations.'" *Journal of Democracy* 11(4):37-57.
- Sullins, D. Paul. 2006. "Gender and Religion: Deconstructing Universality, Constructing Complexity." *American Journal of Sociology* 112(3):838-80.
- Sullivan, Winnifred Fallers. 2005. *The Impossibility of Religious Freedom*. Princeton: Princeton University Press.
- Weber, Max. 1991 [1905]. *La ética protestante y el espíritu de capitalismo*. Puebla: Premia Editora.
- Winchester, Daniel. 2008. "Embodying the Faith: Religious Practice and the Making of a Muslim Moral Habitus." *Social Forces* 86(4):1753-80. <https://www.jstor.org/stable/20430827>.
- Wohlrab-Sahr, Monika and Marian Burchardt. 2012. "Multiple Secularities: Toward a Cultural Sociology of Secular Modernities." *Comparative Sociology* 11(6):875-909.
- Zubrzycki, Geneviève. 2012. "Religion, Religious Tradition, and Nationalism: Jewish Revival in Poland and

'Religious Heritage' in Québec." *Journal for the Scientific Study of Religion* 51(3):442-55.

Programari

Aquesta assignatura no utilitza programari específic.

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre.
A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través d'aquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Tipus de docència	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(TE) Teoria	1	Català/Castellà	primer quadrimestre	matí-mixt
(SEM) Seminaris	1	Català/Castellà	primer quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	51	Anglès	primer quadrimestre	tarda
(SEM) Seminaris	51	Anglès	primer quadrimestre	tarda